

KVINDEN OG SAMFUNDET

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund

Nr. 22.

5. November 1904.

20. Aarg.

Lidt om Kvinders Valgret i Australien.

I et af vore større Hovedstadsblade læste jeg forleden en Udtalelse, der gik ud paa, at Kvindernes Valgret paa Ny Zealand ikke havde haft nogen absolut heldig Virkning.

Bemeldte Udtalelse synes jeg trænger til en lille Kommentar eller rettere, jeg synes, det maatte være af Interesse for dette Blads Læsere at høre lidt nærmere om, hvorledes de australske Kvinder har faaet deres Valgret, ikke blot paa Ny Zealand, men ogsaa i de øvrige australske Kolonier, — de kunne saa maaske bedre vurdere Udtalelsen.

Australien bestaar som bekendt af en Række engelske Kolonier, der alle have en meget selvstændig Styrelse, yderlig styrket, som de ere blevne ved Fastlands-Koloniernes Sammenslutning til den saakaldte „Commonwealth of Australasia“ (1901), der under sig har Afgørelsen af alle Fællesanliggender.

Af Kolonierne har Ny Zealand, Syd-Australien, Vest-Australien og Ny Syd-Wales indvilget i at give deres kvindelige Indvaanere Valgret, — Commonwealth har sat Kronen paa Værket ved som en Selvfølge at give Kvinder Valgret til Fællesparlamentet.

Ny Zealand var den første Koloni, der gav Kvinder Valgret; men tro dog ikke derfor, at Kvinderne her havde vist nogen særlig politisk Interesse, tværtimod, en kvindelig Taler var paa den Tid (1892) en Sjældenhed; de faa, som fandtes, vare Medlemmer af Afholdsløjerne. Det var da ogsaa kun blandt disses Medlemmer, at det lykkedes det politiske Parti, der rejste Sagen, at hverve aktive Deltagere: alle andre Kvinder i Kolonien var højst passive Tilhængere. Dette maa ikke undre: i Australien er Forholdet mellem voksne Mænd og Kvinder et ganske andet end f. Eks. herhjemme i Danmark, thi medens vi herhjem-

me har ca. 656,000 Mænd og 727,000 Kvinder over 20 Aar, d. v. s. godt 70,000 flere voksne Kvinder end Mænd, var der i Ny Zealand 180,000 voksne Mænd og kun 140,000 voksne Kvinder, d. v. s. 40,000 flere Mænd end Kvinder. Dette medførte ganske naturligt, at der ikke fandtes noget socialt Spørgsmaal, der hed „Kvindespørgsmaalet“; der var mere end rigelig Anvendelse for Kvinderne ved det tilvante, huslige Arbejde; dette gav sig Udslag i, at der blandt de bedrestillede Kvinder kun fandtes faa, der ernærede sig ved Arbejde udenfor Hjemmet, og da udelukkende ved Lærerindegerning.

Hvad Mændene angaar, tør det næppe paa- staas, at det var udelukkende ideelle Bevæg- grunde, der formaaede dem til at træde i Skranken for Kvinders Valgret; kun hos de allerførste Talsmænd i Slutningen af 70'erne var det Stuart Mills Aand, der var den raadende, senere var det rent praktiske, politiske Moti- ver, der hidførte den endelige Afgørelse; sær- lig var det Prohibitionisterne, Afholdspartiet og Arbejderpartiet, der vare interesserede i Sagen.

Man kan altsaa trygt sigte, at Jordbunden var meget lidt bearbejdet, da Kvinderne i September 1893 fik Valgret paa Ny Zealand. Den 28. November skulde der være Valg. Alles Opmærksomhed var spændt til det yder- ste: „Vilde Kvinderne benytte deres Ret til at deltage i Valgene?“ — „Vilde Kvin- derne lave fuldstændig Revolution paa Valg- pladsen?“ — Kvinderne benyttede deres Valg- ret omtrent lige saa rigelig som Mændene, Kvinderne foraarsagede ingen Revolution, der var snarere roligere paa Valgpladsen nu, da Kvinderne vare med, end før, da Mændene vare eneherkende; — det kvindelige Gemyt virkede snarere afdæmpende end hidsende; som det gik ved det første Valg, er det gaaet ved de senere. Og ingen klager over, at Hjem- mene har lidt ved Kvindernes Valgret.

I 15 Maaneder var de ny-zealandske Kvin- der ene om Æren af at have Valgret i Au-